

Merde!

Rok v Paříži

Knížka, bez které se
tuhle sezonu
neobejdete

Stephen Clarke

Stephen Clarke

Merde!

Rok v Paříži

PLUS

Přeložil Richard Podaný

Stephen Clarke, A Year in the Merde
Copyright © Stephen Clarke 2004
Translation © Richard Podaný, 2007
Illustrations © Jakub Požár, 2007

www.albatros.cz

ISBN 978-80-00-01647-4

Hlavní krása této knihy nespočívá ani tak v jejím literárním stylu nebo v obsáhlosti a užitečnosti informací, které podává, jako spíš v její čiré pravdivosti. Její stránky vytvořil záznam událostí, které se skutečně zběhly. Já jsem je pouze přibarvil.

Jerome K. Jerome v předmluvě ke *Třem mužům ve člunu*
(český překlad J. Z. Novák)

SEPTEMBRE

Bez *travail* nejsou koláče

Rok nezačíná v lednu. To ví každý Francouz i Francouzka. Že rok začíná lednem, to si myslí jen přihlouplí lidé, kteří mluví anglicky.

Ve skutečnosti rok začíná v první zářijové ponděli.

Tehdy se totiž Pařížané vracejí do kanceláři po měsíc dlouhé dovolené, takže mohou začít přemýšlet, kam pojedou o volnu v listopadu.

V tuhle dobu se taky dává do pohybu každý francouzský projekt, od nového účesu až po novou jadernou elektrárnu. A proto i já jsem v devět ráno v první zářijové ponděli stál sto metrů od Champs-Élysées a díval jsem se, jak se lidi líbají.

Můj dobrý kamarád Chris mi radil, ať do Francie radši nejezdím. Parádní životní styl, povídá, báječné jídlo a k tomu ještě naprosto politicky nekorektní ženy s nádherným spodním prádlem.

Jenže zároveň mě varoval, že s Francouzi je po čertech těžké vyjít. Tři roky dělal v londýnské pobočce jedné francouzské banky.

„Všechny nás Brity vyrazili den po tom, co francouzská reprezentace dostala nakládačku a vypadla z mistrovství světa. Náhoda to nebyla – ani omylem,“ vykládal mi.

Podle jeho teorie jsou Francouzi jako odmrštěná milenka. V roce 1940 se nám pokoušeli vykládat, jak nás milují, ale my jsme se jenom posmívali jejich přízvuku a taky frňáku generála de Gaulla, a od té doby je prý jen v jednom kuse prudíme svým nechutným jídlem a pokoušíme se ze světa vyhladit francouzštinu. Proto nastavili tábory pro uprchlíky hned vedle vjezdu do Eurotunelu a odmítají jíst naše hovězí, ačkoli už to je roky, co je podle odborníků bezpečné. Permanentní půjčka za oplátku, vykládal mi. Nejezdi tam.

A já mu na to: milej zlatej, je mi líto, ale musím tam jet a ověřit si, jestli s tím spodním prádlem nekecáš.

Ve většině případů by si člověk koledoval o pořádný malér, pokud by hlavní motivací jeho pracovní mobility byl průzkum místního spodního prádla, ale můj roční pracovní pobyt začal velice slibně.

Našel jsem sídlo svého nového zaměstnavatele, velkolepou měšťanskou budovu z 19. století, přitesanou z mléčně zlatého kamene, a vešel jsem doprostřed hotových orgií.

Lidi se líbali při čekání na výtah. Líbali se před automatem na nápoje. Dokonce i recepční se nakláněla přes pult a s někým se cimala – ke všemu s ženskou, která vešla do budovy chvilku přede mnou.

Potěš pámbu, řekl jsem si, kdyby tu teď uhodila epidemie obličejových oparů, budou všichni muset nosit na palicích kondomy.

Samozřejmě jsem věděl, že Francouzi se v jednom kuse líbají na tváře, ale ohromil mě ten rozsah. Napadlo mě, jestli součástí firemní politiky není příkaz, aby do sebe každý před příchodem do kanclu nacpal hrst extáze.

Došoural jsem se k pultu, kde se ty dvě už přestaly líbat a sdělovaly

si novinky. Tahle firma evidentně nevěří na načančané, rozzářené sexbomby za recepčním pultem, protože recepční měla chlapeckou tvář, která mi připadala o dost vhodnější k mračení se než k úsměvu. Na něco si zrovna stěžovala, ale nerozuměl jsem, na co.

Vysekl jsem na ni svůj nejupřímnější úsměv, typ „já jsem ten novejš“. Reakce žádná. Nasadil jsem výraz „jsem tu a vcelku bych ocenil, kdyby se mě někdo zeptal, o co mi kráčí“, ale celou minutu si mě nevšímala. Pořád nic. Tak jsem udělal ještě krok a vychrlil jsem navrčené heslo. „Bonjour, je suis Paul West. Je viens voir Monsieur Martin.“ Ty dvě brebentily o tom, že půjdou na „déjeuner“, což je oběd, jak vím, a než si mě recepční konečně všimla, vyměnily si ještě aspoň tučt gest palcem a malíčkem znamenajících „zavolám ti“.

„Monsieur?“ Omluva žádná. Ony dvě se sice líbaly, ale já si můžu tak leda políbit.

Zopakoval jsem heslo. Nebo jsem se o to pokusil.

„Bonjour, je...“ Kdepak, na to jsem měl hlavu příliš plnou potlačovaného vzteku a lingvistických špaget. „Paul West,“ vybafl jsem. „Monsieur Martin.“ Kdo potřebuje slovesa? Přinutil jsem se k dalšímu snaživému úsměvu.

Recepční – na jmenovce měla napsáno kupodivu Marianne, nikoli dr. Hannibal Lecter – místo odpovědi zamlaskala.

Skoro jsem slyšel, jak myslí: neumí francouzsky. A nejspíš si myslí, že de Gaulle měl velký frňák. Hajzl.

„Zavolám jeho sekretářce,“ řekla. Nejspíš. Zvedla sluchátko a navolila číslo, při tom si mě ovšem prohlédla od hlavy k patě s výrazem, jako bych podle ní nesplňoval standardy požadované u toho, kdo se chce sejít s jejím šéfem.

To fakt vypadám tak mizerně? zamyslel jsem se. Vynasnažil jsem se vypadat tak *chic*, jak jenom Brit v Paříži vypadat může. Vzal jsem si svůj nejlepší šedočerný oblek od Paula Smithe (svůj jediný oblek od Paula Smithe). Košili tak bělostnou, až vypadala, jako kdyby bource morušové krmili bělícím roztokem. K tomu kravatu od firmy Hermès, módní způsobem tak elektrizujícím, že kdybych ji strčil do

zásuvky, mohlo by na to jezdit celé pařížské metro. Dokonce jsem si navlékl i černé hedvábné trenýrky, abych svou sebeúctu nakopl i v oblastech zvnějšku neviditelných. Francouzky nejsou jediné, kdo to umí se spodním prádlem.

V žádném případě jsem si nezasloužil takový pohrdavý pohled, obzvláště ne ve srovnání s většinou lidí, které jsem viděl vcházet do budovy. Chlapi vypadali jako Dilbert, ženy na sobě měly levné šaty z katalogu a kdekdo byl obutý do náramně pohodlných botek.

„Christine? J'ai un Monsieur...?“ Recepční Marianne po mně zašilhala.

To byla rozhodně narážka, abych něco řekl, jenže co?

„Votre nom?“ napověděla Marianne, obrátila oči v sloup a druhé slovo proměnila v kvil zoufalství nad mou bezmeznou nedovtipností.

„Paul West.“

„Pól Ués,“ přetlumočila Marianne. „Jde na návštěvu k panu Marti-
novi.“ Zavěsila. „Posaďte se, tam,“ dodala, to vše pozvolnou fran-
couzštinou, jakou se mluví k pacientům s Alzheimerovou choro-
bou.

Ukázalo se nad slunce jasně, že ty načančané, rozzářené sexbomby si šéfík drží u sebe na sekretariátě; Christine, sekretářka, která si mě odvedla do pátého patra, byla vysoká bruneta s elegantním držením těla. Na tmavě nalíčených rtech měla jeden z těch úsměvů, které rozpouštějí ledy v pánských kalhotách na vzdálenost dvaceti kroků. Ve výtahu jsem od ní stál pouhý kousínek, díval jsem se jí hluboko do očí a nasával jsem její parfém. Byla v něm troška skořice. Vůbec voněla dost požitelně.

Byla to jedna z těch příležitostí, kdy člověk v duchu promlouvá k výtahu a prosí ho, aby nedělal fóry a zasekl se. Aby zůstal viset mezi dvěma patry. Čurat jsem nedávno byl, takže čekání bych vydržel. Hlavně mi dejte hodinku dvě, abych mohl před nedobrovolným obe-
censtvem rozvinout své osobní kouzlo.

Malér byl v tom, že to bych ji musel napřed naučit anglicky. Když jsem se ji pokusil rozpovídat, jen se oslnivě usmála a francouzsky se omluvila, že neumí ani žbleptnout. Ale hlavně že jsem konečně potkal jednu Pařížanku, která si mě neměří nenávistně.

Vyšli jsme do chodby, která vypadala, jako kdyby do gotického zámečku vrazila sklenářská dodávka. Celou skřípající a naleštěnou dřevěnou podlahu až na krajíčky pokrýval dlouhý běhoun orientálního vzhledu. Strop a stěny zdobily samé štukové kudrlinky, zato původní dveře někdo surově vyrval z pantů a nahradil je dveřmi z tónovaného skla, vzor sedmdesátá léta. A jako by se pak za ten průnik stylů kdosi zastyděl a pokusil se jej zakrýt takovým kvantem rostlin v květináčích, že by na chodbě mohla klidně proběhnout menší válka v džungli.

Christine na jedny skleněné dveře zaklepala a hned se ozval zvučný mužský hlas: „Entrez!“

Vešel jsem a uviděl jsem ho, jak sedí a za ramenem má Eiffelovku, která trčí do nebe s obláčky jako prst. Můj nový šéf vstal, obešel psací stůl a šel mě přivítat.

„Monsieur Martin,“ napřáhl jsem k němu ruku. „Rád vás zase vidím.“

„Žádný pan Martin, ale Jean-Marie,“ odpověděl. Anglicky mluvil trochu s přízvukem, ale jinak výtečně. Stiskl mi ruku a zároveň si mě přitáhl tak blízko, až jsem si pomyslel, jestli to všeobecné ocicmávání nečeká i mě. Ale kdepak, jen mě chtěl poplácat po rameni. „Vítám tě ve Francii,“ povídá.

A kurva drát, pomyslel jsem si. Tak už mě mají rádi dva.

Jean-Marie vypadal na ředitele firmy náramně dobře. Bylo mu tak kolem padesátky, ale v černých očích se mu mladicky blýskalo, vlasy mu ustupovaly z čela, ale měl je ulízané a přistřižené nakrátko, takže to nevadilo. Košile v barvě pruské modři a zlatá kravata byly nedbalá elegance sama. Měl upřímnou, přátelskou tvář.

Požádal Christine o kávu a já jsem si všiml, že on jí tyká, zatímco ona mu vykává. Další věc, kterou my Angličané nikdy nepochopíme.

„Posaď se, Paule,“ vyzval mě Jean-Marie; zase přešel do angličtiny. „Je všechno v pořádku? Cesta, hotel...“

„Ale ano, jistě, v pořádku, díky...“ Trochu elementární, ale proč ne. „To je dobře, to je dobře.“ Když se na vás podíval, měli jste pocit, že na celé planetě nezná důležitější věc než snahu, abyste byl spokojený. Globální oteplování vem čert, ale jestlipak Paulovi vyhovuje jeho pokoj v hotelu? To je hlavní otázka dne.

„Všichni mi tu připadají tak spokojení a pořád se líbají,“ poznamenal jsem.

„Aha, jistě.“ Vyhlédl do chodby, jako by si ověřoval, jestli si tam zrovna někdo dává francouzáka. „To je *rentrée*, víš? Návrat do práce. Pro nás je to jako návrat z vesmíru na Zemi. Pro Pařížany je všechno, co je dál než deset kilometrů od Galeries Lafayette, něco jako jiná planeta. Měsíc jsme kolegy a kolegyně neviděli a jsme rádi, že je zase potkáváme.“ Zafřkal, jako by to byl nějaký soukromý vtíp. „No, ve všech případech samozřejmě ne, ale políbit se musíme.“

„Dokonce i s chlapama?“

Jean-Marie se rozesmál. „Myslíš si, že francouzští muži jsou zženštilí?“

„Ne, samozřejmě že ne.“ Asi jsem omylem zasáhl citlivé místo.

„To je dobře.“

Připadalo mi, že kdyby s námi v kanceláři ještě byla Christine, bleskem by stáhl kařata a prokázal by mi na ní svou mužnost.

Zamáchal rukama, jako by rozháněl oblak testosteronu. „Kancelář budeš mít hned vedle mě. Máme stejný výhled. To je výhled, co?“ Napřáhl ruku k oknu, jako by uváděl hlavní hvězdu večera. A taky že to hvězda byla. „Ne každý, kdo pracuje v Paříži, má výhled na Eiffelovu věž,“ konstatoval hrdě.

„Paráda,“ já na to.

„Ano, paráda. Chceme, abys u nás byl spokojený,“ dodal Jean-Marie. Tehdy to nejspíš myslel upřímně.

Když jsem se s ním potkal prvně, v Londýně, mluvil, jako kdyby jeho firma, VianDiffusion, byla spíš rodina a on byl víc oblíbený strýček než kmotr nebo starší bratr. Asi před deseti lety převzal závod na zpracování masa po otci a zakladateli firmy, který začal jako prostý řezník. Teď měl čtyři „továrny“ (v podstatě obrovské mixéry, takové ty, kde na jedné straně strčíte bučící dobytčata a na druhé leze sekaná) a k nim tohle ústředí. Obrat byl velikánský, a to díky neomezené žravosti Francouzů, co se týče hamburgerů – či „steaks hâchés“, jak tomu vlastenecky říkají. Když mě Jean-Marie lákal do firmy, zdálo se mi, že ji chce pozvednout z drobů a vnitřností výš. Účelem mého nového „anglického“ projektu bylo, aby lidi zapomněli na jeho krvavé začátky. Snad právě proto mě vítal tak vřele.

Zbývalo zjistit, jestli mě i ostatní kolegové budou mít rádi tolik jako on. „Ještě jedna věc, Jeane-Marie,“ řekl jsem, když už mě vedl po chodbě ke konferenční místnosti, a to v sevření tak přátelském, že mě prakticky nesl. „Jak mám všem říkat? *Tu*, anebo *vous*?“ Jako kdybych jim se svou francouzštinou byl vůbec s to nějak říkat.

„Hm? To je docela prosté. Ty ve své funkci můžeš všem, kdo dělají pod tebou, tykat. Snad s výjimkou těch, kdo vypadají o hodně starší. A těch, kterým tě ještě nikdo nepředstavil. Většina lidí z firmy ti taky bude tykat. Ovšem ne ti, kdo mají o hodně nižší funkce, a ti, se kterými tě ještě nikdo neseznámil. Jasně?“

„Eee... jasně.“ Jasně jak facka od Tysona.

„Ale ve tvójí skupině budou stejně všichni mluvit anglicky.“

„Anglicky? Neměl bych se snažit integrovat?“

Jean-Marie neodpověděl. Naposledy mě zatahal za loket a už jsme byli v konferenční místnosti. Zabírala celou hloubku budovy, takže okna měla na obou koncích. Na jednom Eiffelovka, na druhém dvůr a moderní, prosklená kancelářská budova.

Uvnitř byli čtyři lidé. Jeden muž a jedna žena stáli blízko u sebe vedle okna do dvora, další muž a další žena seděli mlčky u dlouhého oválného stolu.

„Všichni, tohle je Paul,“ oznámil Jean-Marie anglicky.

Moji noví kolegáčci se na mě podívali. Jeden z mužů byl velice vysoký, robustní blondýn tak kolem čtyřicítky, ten druhý byl o něco mladší, hubený a už plešatý. První z žen byla přírodní medová blondýna, asi tak kolem třicítky, měla pevně stažený černý cop a vystouplou bradu, kvůli které nebyla tak docela krásná. Ta druhá měla kulatý obličej, vypadala mile, bylo jí kolem pětatřiceti, měla veliké hnědé oči a staromódní růžovou blůzku.

Potrásl jsem si všichni rukama a já v tu ránu zapomněl, jak se kdo jmenuje.

Posadili jsme se ke stolu: Jean-Marie na jednu stranu, čtyři mí noví kolegové naproti.

„Takže. Tahle chvíle je velice vzrušující,“ začal Jean-Marie. „Chystáme se rozrůst do jiných oborů. Vydat se k novým obzorům. Víme, že v branži rychlého občerstvení dokážeme obstát. Průmysl fast-foodů ve Francii by nemohl bez našeho mletého hovězího existovat. Teď naděláme trochu víc zisku díky našim novým anglickým čajovněm. A máme tu někoho, kdo se v téhle branži vyzná.“ Hrdě ukázal na mě. „Jak víte, Paul dělal marketingového šéfa pro síť francouzských kaváren v Anglii, které se jmenují Voulez-Vous Café Avec Moi. Kolik nových kaváren jsi přivedl na svět, Paule?“

„Když jsem od firmy odcházel, bylo jich pětatřicet. Ale to už je dva týdny, tak kdo ví, kolik jich je teď?“

Dělal jsem si srandu, ale všichni na mě vypouli oči, tak dokonale na tenhle angloamerický obchodní dynamismus věřili.

„Ano,“ kývl Jean-Marie a vyhríval se na slunku mé reputace. „Všiml jsem si jejich úspěchu a chtěl jsem jejich šéfa marketingu, tak jsem jel do Londýna a zlanoval jsem ho. Je to tak správně?“

„Zlanařil,“ opravil jsem ho.

„Ano, díky. Paul jistě přinese naší nové síti anglických čajoven ve Francii stejný úspěch, jaký přinesl, jak víme, podobné myšlenky francouzských kaváren v... eee.. v Anglii. Nechceš pokračovat sám

a představit se, Paule?“ vyběhl mě, protože poslední složitá věta jej zřejmě vysílila.

„Jasně.“ Nasadil jsem svou nejlepší napodobeninu výrazu kolegiální lásky a přejel jsem pohledem tu řadu naproti. „Jmenuji se Paul West,“ oznámil jsem jim. Všiml jsem si, že si hned začali procvičovat výslovnost mého jména. „Byl jsem u vzniku sítě kaváren Voulez-Vous Café Avec Moi. Zahájili jsme projekt loni v červenci... přirozeně čtrnáctého července, na Den Bastily, a to pěti kavárnami v Londýně a na jihovýchodě Anglie, pak jsme – ve třech vlnách po deseti – otevírali další podniky ve významných britských městech a nákupních centrech. Přivezl jsem zprávu, takže si budete moct přečíst vše dopodrobna. Předtím jsem pracoval v malém pivovaru... kde se vaří pivo,“ vysvětlil jsem, když jsem si všiml nechápavých výrazů. „To je tak všechno.“

„Vyzte fekt mladý,“ prohlásil ten hubený. Ne žalobně, ale i tak protivně.

„Ani ne. Je mi dvacet sedm. Kdybych byl rocková hvězda, jsem už mrtvý.“

Chlapík začal omluvně máchat rukama. „Ne. Ne. Hjá nekrytýzuju. Hjá yenom... obdivně.“ Měl dost divný přízvuk. Nejspíš ne francouzský. Nedokázal jsem si ho zařadit.

„No ovšem, Paula obdivujeme všichni, to je jisté.“ Jeanu-Mariemu se znovu povedlo, abych se cítil, jako když mi někdo dělá homosexuální návrhy. „Co kdyby se všichni představili?“ navrhl. „Bernarde? Začneš?“

Bernard byl ten vysoký pořizek s vlasy zastřiženými na temeni do rovinky a s úhledným blondatým knírem. Vypadal jako švédský policajt, který šel kvůli chabrus nohám předčasně do penze. Na sobě měl záchodově modrou košili a kravatu, která byla červená, ale tak nějak ne dost. Klidně by si mohl nechat na čelo vytetovat „natvrdelej“, ale to by na něj bylo moc nápadité.

Bernard se nervózně usmál a začal.

„Ázembér nór azém sótpo védny zá komíny kasijón a...“

Do prdele, řekl jsem si, netvrdil Jean-Marie, že jednacím řečí bude angličtina? Jak to, že tu někdo může klidně mluvit rumunsky?

Bernard Bukurešťský drmolil stejně nesrozumitelně ještě pár minut a zakončil to něčím, co podle výrazu na jeho tváři, připomínajícím akutní zaražení větrů, bylo nesmírně důležité: „Nézmyr néze téšym-na nášys pólpup raci.“

Tak moment, napadlo mě, já sice žádný jazyk, kterým se mluví na Balkáně, neznám, ale tomuhle jsem rozuměl. Nesmírně se těší na naši spolupráci. Ježíšku na křížku. To byla angličtina, ale jiná. Než jak jsme ji zatím znali.

„Díky, Bernarde,“ pravil Jean-Marie a povzbudivě se usmál. Že on vybral toho nejděsnějšího pařhu, aby jeho výtečná angličtina tím víc vynikla! Aspoň doufám. „Teď ty, Marku.“

Marc byl ten plešatý a hubený. Na sobě měl tmavošedou košili, u krku nedopnutou a hlavně nevyžehlenou. Pak se ukázalo, že strávil několik let na jihu USA, následkem čehož získal huhňavý a šišlavý jižanský přízvuk, asi jako Scarlet O’Harová, která se důkladně zlískala pastisem.

„Hjá zemve dou číaj tý,“ povídá.

„Dou číaj tý,“ souhlasil jsem pro jistotu, i když jsem netušil, o čem to sakra mluví. Ale to prostřední slovo je nejspíš čaj. Aspoň mluví k tématu.

„Hjo. Hynfómačí techlogje,“ rozvedl to Marc.

„Aha, I. T.,“ rozjasnilo se mi. Vedoucí aj tý! Marc se na mě zlostně kabonil. „Mluvíte výborně anglicky,“ dodal jsem honem. „Strávil jste ve Státech dlouhou dobu?“

„Páh hrokůch zem prahoval v pošťovačí hfyrně v Etlentě. V oddělení haj tý, pchyrozeně.“

„Pchyrozeně,“ souhlasil jsem.

„Díky, Marku. Stéphanie?“ Jean-Marie si své role ceremoniáře užíval.

Stéphanie byla ta blondýna s vystouplou bradou. Přízvuk měla silný

a francouzský, gramatiku katastrofální, ale já se už začínal naladovat. Stéphanie měla na starosti „nákyp a odpít“ (nákup a odbyt) pro hlavní, masozpracující část firmy, a teď byla „velysé“ ráda, že byla „pověšená nákypováním a odpíváním“ i pro projektovaný řetězec „englických čajových selůnů“.

Na první pohled pro ni bylo stejně vyčerpávající mluvit, jako pro mě ji poslouchat, a pohled, kterým po krátkém exposé obmyslela Jean-Marieho, jako by říkal: „Tak jsem teda těch padesát kliků udělala a doufám, že to bylo k něčemu, ty hajzle sadistická.“

„Děkuji, Stéphanie. Nicole?“

Ta druhá žena, ta tmavší a s kratšími vlasy, mluvila tlumeně, ale velice jasně. Měla novému projektu dělat finančáka, což ostatně dělala i pro celou firmu.

„Vy jste žila v Anglii, že ano, Nicole?“ řekl jsem. „A vůbec ne krátce, podle vašeho přízvuku.“ Kancelářské pravidlo číslo jedna: finančákovi vždycky lichoťíme.

„Ano, můj mánšel byl Angličan,“ opáčila s melancholickým posmáním. Propána, tak je vdova, anebo rozvedená? Teď není vhodná doba se na to ptát.

„Nenech se Nicole oklamat,“ ozval se Jean-Marie. „Vypadá jako laskavost sama, ale má srdce z ocele. Proto taky jsou na tom naše finance tak dobře. To ona je tu skutečný šéf.“

Nicole se zarděla. Usoudil jsem, že tady bude nějaký zádrhel. Nějaké neopětované city. Jean-Marie chválí její profesní zdatnost, jenže ona by si nejradši rozervala živůtek, aby jí mohl pochválit dudy. Anebo se mýlím vinou stereotypů?

„Ještě že vaše angličtina je podstatně lepší než moje francouzština,“ pověděl jsem jim a dal jsem si záležet, abych se pěkně z očí do očí podíval i na Stéphanii a Bernarda, na ty své kolegy v jazykové invaditě. „Koupil jsem si už výukový CD-ROM s francouzštinou pro samouky a slibuju, že s tím začnu *túd cvít*.“

Byli tak laskaví, že se zasmáli.

Už jsme byli všichni kámoši, takže jsem přispěchal s jedním nápadem. Nic kontroverzního.

„Napadlo mě, že bychom mohli pro náš projekt vybrat pracovní název,“ navrhl jsem. „Něco dočasného, znáte to, ale něco, co nám dodá jako týmu identitu. Něco jako... Tea Time.“

„Mhm?“ Bernard se překvapeně narovnal. „Mí ale máme náséf. Maj tý iz rýš.“

Já se zamračil, ostatní se zasmáli. Obrátil jsem se ku pomoci k Jeanu-Mariemu. Uhýbal přede mnou pohledem.

„My Tea Is Rich? Jako firemní značka pro řetězec čajoven? Ale to žádný název není,“ troufl jsem si kritizovat. „Vždyť to ani nic *neznamená!*“

„Hmf.“ Bernard sice v angličtině plave, ale jak je vidět, v jednoslabičných projevech citů exceluje. „Maj tý iz rýš je legrašný náséf. Engliský úmor.“

„Anglický humor? Ale my nic podobného ani neříkáme.“

„Úhm.“ Teď zase podporu u Jeana-Marieho hledal pohledem Bernard.

„Samozřejmě že *tea* je tam místo *tailor*,“ vysvětlil Jean-Marie.

„Co to?“ Připadal jsem si jako v surrealistickém filmu. V nejbližší chvíli k nám oknem přiletí Salvador Dalí a z poklopce mu bude trčet bageta.

„My tailor is rich,“ prohlásil Jean-Marie.

„Co? Tvůj krejčí že je bohatý?“ Ten Dalí sem už fakt nejspíš letí, pomyslel jsem si. Ale za oknem jsem pořád viděl jen tu Eiffelovku.

„To je typicky anglická věta.“

„To teda není.“

„Není, ale Francouzi si to myslí. Bylo to ve všech starých učebnicích angličtiny.“

„Moment, moment, asi tomu už začínám rozumět.“ Ostatní se na mě dívali, jako bych se chystal opožděně pochopit pointu a rozesmát se. „Je to něco jako Monsieur Duval préfère ce film.“

„Co?“

Teď byla zase řada na francouzském týmu, aby se tvářil nechápavě. „To je zase z *našich* starých učebnic,“ vysvětlil jsem. „Takže už vám rozumím.“ Nasadil jsem úsměv typu „heuréka“. Všichni přikyvovali. Nedorozumění se vysvětlilo. Problém byl vyřešen. „Ale i tak je to přišer-ný název.“ Musel jsem jim to říct, pro jejich dobro. Pro dobro projektu. „Uch!“

„A ty určitě chceš Tea Time?“ Jean-Marie se netvářil nijak nadšeně. „To je trochu nevýrazné.“

„Ne, nechci to nutně. Je to jenom prozatímní název. Navrhuji udělat průzkum trhu, než se rozhodneme pro definitivní obchodní značku. Do té doby bych byl pro co nejprostší pracovní název. Když se vám nelíbí Tea Time, tak co třeba Tea For Two?“

„To né.“ Stéphanie. „To je táky... nevyrašené. My by radi úmorný nasef. Jak ržekl Bér nár. Englishký úmor.“

„A co... co to nasífat Týzkafe?“ navrhl Marc.

„Týzkafe?“ Už zase jsem ničemu nerozuměl.

„Ták. T-e-a, aposróf, Café,“ vyložil mi to po lopatě Marc. Stéphanie přikývla. Fajn nápad.

„Tea´s Café? Ale to taky není vůbec anglicky.“

„Aleáno,“ nesouhlasila Stéphanie. „Štyř vy máte mós násfu s aposróf. Ýz másr´s Vojs. Liberty´s Statue.“

„Brooklyn´s Bridge,“ přidal se Marc.

„To není...“

„Roll´s Royce,“ přisadil si i Bernard.

„Ne!“ Jak na tu hovadinu přišli, tam žádné apostrofy nejsou!

„Ve Francii lidi považují apostrofy za typicky anglické,“ to se role tlumočnicka zase ujal Jean-Marie. „Na Champs-Élysées je dokonce americká kavárna a má jméno Sandwich´s Café.“

„Ano.“ Stéphanie to dotvrdila úkknutím prstem do stolu.

„No možná, ale anglicky je to špatně,“ trval jsem si na svém. „Jako třeba ‚un camping‘. Camping je jenom ‚táboření‘, ne tábořiště, to se řekne ‚campsite‘. Vy si prostě leckdy myslíte, že něco je anglicky, jenže ono není.“

„Mm?“ Stéphanie se podívala na Jeana-Marieho, ať to rozsoudí. Nejde snad o útok proti francouzštině? Kdy už mi ukáže žlutou kartu?

„Každá země si adaptuje kulturu druhé země,“ ozval se Jean-Marie. „Když jsem byl v Anglii, ve všech restauracích měli jahodové *crème brûlée*. Ale *crème brûlée* je prostě *crème brûlée*. To si klidně mohli vymyslet jahodovou bagetu! Nebo jahodový camembert, no ne?“ Francouzský tým příkyvováním ocenil, jak mě Jean-Marc přisně, leč spravedlivě uzemnil.

„Ano, a tóje jáko vy Englyšané dávate do šampajň pomoranžový šúzj,“ přidala se Stéphanie. „Merde alors.“

Ostatní to znesvěcení svého národního pokladu pomerančovým džusem ohodnotili soucitnými úšklebky.

„Ale vy sami do šampaňského dávate likér z černého rybízu, tak se dělá kir royal.“ Tohle jsem si přečetl v průvodci, ale teď bych to byl radši nevěděl. Francouzi nad tou mojí pohotovou odpovědí anglického Všeználka jen nakrčili obočí.

Jean-Marie se pokusil celou debatu zavést do splavnějších vod. „Ten průzkum trhu uděláme. Otestujeme všechny tyhle názvy i další. Kromě toho sestavíme seznam návrhů.“

„Dobře.“ Přikývl jsem jako umělohmotný hafan na zadním skle auta, celý žhavý přistoupit na tento skvělý nápad z dílny francouzské diplomacie.

„Třeba by to mohl zorganizovat Bernard,“ navrhl Jean-Marie. Bernard se usmál. On je na tu práci ten pravý. Podle zablýsknutí v očičkách jsem pochopil: nepochybuje, že vybere takové dotazované a položí jim takové otázky, aby výsledek vyzněl pro jeho návrh.

„Výborně. Velmi konstruktivní,“ řekl Jean-Marie. „Mítink v opravdovém anglosaském stylu. Rychlé rozhodnutí.“

Rozhodnutí? Vždyť jsme se vůbec nedohodli, jen proto jsme se rozhodli platit nějaké agentuře na zákaznické průzkumy, která se určitě nechá podmáznout, aby dala za pravdu autorovi toho nejdebilnějšího návrhu. Mně to tedy vůbec konstruktivní nepřipadalo. Ale